

ابوالحسن بن محمدطاهر فتونی عاملی اصفهانی

ابوالحسن شریف بن محمدطاهر فتونی عاملی نباطی نجفی (۱۱۳۹ قمری)، یکی از **علما** و مفسرین بزرگ **قرن** دوازدهم است. شریف از افاضل تلامذه **علامه مجلسی** بود، که در **فقه** و **حدیث** و **تفسیر** مهارت یافت.

فهرست مندرجات

- ۱ - معرفی اجمالی
- ۲ - آثار و تالیفات
- ۳ - پانویس
- ۴ - منبع

معرفی اجمالی

ملاابوالحسن فتونی عاملی فرزند محمد طاهر بن عبدالحمید بن موسی بن علی بن محمد بن معنوق بن عبدالحمید فتونی نباطی نجفی، عالم فاضل محقق مفسر، از اجداد مادری **صاحب جواهر** است. چون مادرش خواهر امیر محمّدصالح خاتون آبادی بوده، وی را «شریف» گویند، و به مناسبت سکونتش در محله درب امام **اصفهان** به امامی معروف شده است.

[۱] آقازرگ تهرانی، محمدحسن، طبقات اعلام الشيعة الكواكب المنتشرة في القرن الثاني بعد العشرة، ص ۱۷۴-۱۷۵.

[۲] قمی، شیخ عیسا، هدیه الاحباب، ص ۱۶.

محمدطاهر، پدر ابوالحسن، مدتی در **اصفهان** اقامت گزید و با خواهر **میر محمدصالح خاتون آبادی از دواج** کرد. ابوالحسن در حدود سال ۱۰۷۰ قمری در اصفهان به **دنیا** آمد و در این شهر به تحصیل پرداخته، و از جمله از درس **علامه ملا محمدباقر مجلسی** بهره برده، و سپس به **نجف اشرف** عزیمت کرده، او در سال ۱۱۰۷ قمری در نجف بوده است. در ایام اقامت در نجف، جمع زیادی از علما نزد او **قرائت حدیث** و **قرائت بعضی کتب** کردند و در آن زمان، بزرگ نجف محسوب می‌شد. وی در سال ۱۱۳۸ق در آن جا **وفات** یافته است.

[۳] مهدوی، سیدمصلح‌الدین، دانشمندان و بزرگان اصفهان، ج ۱، ص ۱۵۱.

[۴] مهدوی، سیدمصلح‌الدین، زندگی نامه علامه مجلسی، ج ۲، ص ۹-۱۰.

جمع کثیری از علماء، همچون فرزندش ابوطالب و شیخ احمد بن اسماعیل جزائری، سیدنصرالله مدرس حائری و شیخ عبدالله بن کرم‌الله حویزی از او **اجازه** دریافت نموده‌اند.

[۵] حسینی اشکوری، سیداحمد، تلامذه العلماء المجلسی، ص ۱۲-۱۳.

او که پسر عموی شیخ **محمد مهدی فتونی** بود

[۶] امین، سیدمحسن، اعیان الشیعه، ج ۱۰، ص ۶۷.

[۷] حرز‌الدین، محمد، معارف الرجال، ج ۳، ص ۸۲.

[۸] آقازرگ تهرانی، محمدحسن، الذریعه، ج ۱، ص ۴۶۷.

از **علامه مجلسی** و **شیخ حر عاملی** و **شیخ فخرالدین طریحی** صاحب **کتاب مجمع البحرین** (به سال ۱۱۱۱ قمری) و **شیخ محمدحسین میسی** (به سال ۱۱۰۰ قمری)

[۹] آقازرگ تهرانی، محمدحسن، الذریعه، ج ۱، ص ۱۸۲.

اجازه **روایت** داشته است.

آثار و تالیفات

از وی آثار زیادی بر جای مانده است که به بعضی از آنها اشاره می‌کنیم:

۱. **الفوائد الغرویه و الدرر النجفیه** که در سال ۱۱۱۲ قمری آن را به اتمام رسانده است.

[۱۰] امین، سیدمحسن، اعیان الشیعه، ج ۷، ص ۳۴۳.

۲. **رسالة الرضاعیه**؛ که در ۲۵ **محرم** ۱۱۱۱ قمری در نجف آن را نوشت.

۳. **شرح کفایة الاحکام سبزواری**؛

۴. **شرح مفاتیح الشرائع فیض کاشانی** که در سال ۱۱۲۹ قمری آن را نوشت و نام آن **شریعة الشیعة و دلایل الشریعه** است.

۵. **ضیاء العالمین در امامت**؛ **علامه امینی** درباره این کتاب می‌گوید: بهترین کتابی است که در این زمینه نوشته شده است.

[۱۱] **علامه امینی**، عبدالحسین، الغنیر، ج ۷، ص ۴۰۱.

۶. **کتاب حقیقة النسب**؛

۱۲] آقابزرگ تهرانی، محمدرضا، الذریعه، ج ۶، ص ۳۹۰.

۷. شرح صحیفه؛

۸. حاشیه بر کافی؛

۹. مرآة الانوار و مشکاة الاسرار؛ در تفسیر قرآن

۱۰. حقیقه مذهب الامامیه؛

۱۱. معراج الکمال؛

۱۲. نصاب الملوك؛ در شرح فارسی عهدنامه مالک اشتر

۱۳. تنزیة القمیین فی الرد علی السید المرتضی؛ که در رد ابن گفته است که قمی ها جبری و مشبهه هستند.

۱۳] سبحانی، جعفر، موسوعه طبقات الفقهاء، ج ۱۲، ص ۲۰.

مجمهدی فتونی نزد ابن استاد، کتبی چند قرائت کرد و به واسطه او، سلسله سند خود را به علامه مجلسی می‌رساند.

۱۴] آقابزرگ تهرانی، محمدرضا، طبقات اعلام الشیعه الکواکب المنتشرة فی القرن الثانی بعد العشرة، ص ۱۷۵.

۱۵] آقابزرگ تهرانی، محمدرضا، مصفی المقال، ص ۲۸.

۱۶] دانش‌پژوه، محبتقی و علی‌نقی منزوی، فهرست سپهسالار، ج ۲، ص ۳۳-۳۴.

پانویس

۱. آقابزرگ تهرانی، محمدرضا، طبقات اعلام الشیعه الکواکب المنتشرة فی القرن الثانی بعد العشرة، ص ۱۷۴-۱۷۵.
۲. قمی، شیخ عبس، هدیه الاحباب، ص ۱۶.
۳. مهدوی، سیدمصلح‌الدین، دانشمندان و بزرگان اصفهان، ج ۱، ص ۱۵۱.
۴. مهدوی، سیدمصلح‌الدین، زندگی نامه علامه مجلسی، ج ۲، ص ۹-۱۰.
۵. حسینی اشکوری، سیداحمد، تلامذه العلامه المجلسی، ص ۱۲-۱۳.
۶. امین، سیدمحمدرضا، اعیان الشیعه، ج ۱۰، ص ۶۷.
۷. حرزالدین، محمد، معارف الرجال، ج ۳، ص ۸۲.
۸. آقابزرگ تهرانی، محمدرضا، الذریعه، ج ۱، ص ۴۶۷.
۹. آقابزرگ تهرانی، محمدرضا، الذریعه، ج ۱، ص ۱۸۲.
۱۰. امین، سیدمحمدرضا، اعیان الشیعه، ج ۷، ص ۳۴۳.
۱۱. علامه امینی، عبدالحسین، الغدیر، ج ۷، ص ۴۰۱.
۱۲. آقابزرگ تهرانی، محمدرضا، الذریعه، ج ۶، ص ۳۹۰.
۱۳. سبحانی، جعفر، موسوعه طبقات الفقهاء، ج ۱۲، ص ۲۰.
۱۴. آقابزرگ تهرانی، محمدرضا، طبقات اعلام الشیعه الکواکب المنتشرة فی القرن الثانی بعد العشرة، ص ۱۷۵.
۱۵. آقابزرگ تهرانی، محمدرضا، مصفی المقال، ص ۲۸.
۱۶. دانش‌پژوه، محبتقی و علی‌نقی منزوی، فهرست سپهسالار، ج ۲، ص ۳۳-۳۴.

منبع

مهدوی، سید مصلح‌الدین، اعلام اصفهان، ج ۱، ص ۲۵۵.
سایت فرهیختگان تمدن شیعه، برگرفته از مقاله «محمد مهدی فتونی».

رده‌های این صفحه: [علمای اصفهان](#) | [مفسران سده دوازدهم \(قمری\)](#) | [مفسرین شیعه](#) | [نویسندگان سده دوازدهم \(قمری\)](#)